

SYKUTI

SYSMÄN KUNNAN TIEDOTUSLEHTI 2/2024

VT. KUNNANJOHTAJAN SYYSSTERVEHDYS

Mennyt vuosi on ollut erittäin työntäyteinen ja vaihteleva. Olen kohdannut mielenkiintoisia työhaasteita monin eri tavoin. Työnkuva oli toki tuttu, mutta eihän vallitseva tilanne, jonka vuoden alussa kohtasin, optimi ollut. Vastaanotto kuntalaisten, henkilöstön ja päättäjien puolelta on pääsääntöisesti ollut erittäin tukevaa ja kannustavaa. Voin ilokseni todeta, että oikein hyvin olen Sysmässä viihtynyt. Kiitos siitä kuuluu monelle teistä. Olen löytänyt peliporukoita, joissa on mukava käydä pelaamassa. Ympäriä luonto on antanut mahdollisuuden katsoa isompaa kuvaa joskus vähän stressaavankin työn vastapainoksi. Pelaaminen ja luonnossa kulkeminen on aina ollut itselle tärkeä henkireikä ja Sysmässä tämä on mahdollistunut. Sysmä ja Päijänne ympäristönä edustaa ehdottomasti omaa sielunmaisemaani kuten edusti Muoniokin, jossa toimin kunnanjohtajana aiemmin.

Sysmässä on paljon potentiaalia, joka kiehtoo ammatillisesti. Koen myös halua kehittää omaa kotimaakuntaani pärjäämään alueellisesti paremmin. Toki tarvitaan yhteen hiileen puhaltamista, tarkkaa taloudenpitoa, järjeviä investointeja ja rohkeita avauksia, jotta kunta ja maakunta kehittyvät. Toki voimme jatkaa näinkin, mutta siinä skenaariossa tyyli väestöennuste tulee toteutumaan ennustetusti. On tahdon ja tekemisen asia, millainen kunta Sysmä on vuonna 2030.

Sysmässä on monipuolinen elinkeinoelämä. Maa- ja metsätalous on aina ollut vahva asema, on ovi- ja rakennusteollisuutta sekä monia toimimini- ja yksityisyrityksiä, jotka kaikki ovat yhtä tärkeitä Sysmälle. On tärkeää, että pienessä kunnassa puhalletaan yhteen hiileen myös eri alan yritysten kesken. Se luo kasvua ja verkostoja, josta hyötyvät kaikki. Vapaa-ajan asukkailla on myös keskeinen rooli Sysmän ekosysteemissä, joten olette

Sysmän kunnan viestijoukkue Liikuntapuiston avajaisissa.

tärkeä osa kaunista kuntaamme.

Peruspalveluista ja niiden laadusta on huolehdittava jatkossakin. Sysmässä onkin erittäin kattavat ja laadukkaat palvelut kunnan asukasmäärään suhteutettuna. Sysmän aktiivisilla järjestöillä, yhdistyksillä ja urheiluseuroilla on kunnan elinvoimaan merkittävä vaikutus. Tätä

aktiivisuutta on kunnankin syytä tukea ja kannustaa jatkossakin. Hyvinvoiva koulu, turvallinen sekä laadukas koulupolku on pienen kunnan sydän, joka sykkii koko kunnan elinvoimana.

Ymmärretään, että kunta on ekosysteemi, jonka hyvinvointi on kaikkien asia. Oma etu ei saisi mennä yhteisen edun edelle. Lisäksi tarvitaan rohkeita uusia avauksia. Kunta voi kaavojen päivittämisen yhteydessä mahdollistaa ulkopuoliselle investorille esim. sopivan kokoisen hotellin rakentamisen keskeisellä sijainnilla Sysmän keskustajamassa. Tämä toimisi ympärivuotisesti kokoavana voimana ja edistäisi matkailun kehittymistä alueella. Autolautta Linta tai vastaava pitäisi myös saada takaisin reitille Sysmä-Kuhmoinen-(Padasjoki), se mahdollistaisi Suur-Päijänteen matkailualueen rengasreitit. Tämä säteilisi positiivisesti koko maakunnan alueella.

Sysmässä on kyllä mahdollisuuksia ennusteiden taklaamiseen, jos näin haluamme ja päätämme. Ideoita ja avauksia tulee riittävästi. Kysymys on siitä, miten hyvin ne yhdessä pystymme jalostamaan hyvinvointimme ja talouden kulmakiviksi. Kaikessa hyvässä ei pieni kuntaorganisaatio pysty kerralla mukana olemaan, joten jäsentely ja suunnitelmallisuus on toiminnassa tärkeää.

Lopuksi haluan KIITTÄÄ kuluneesta vuodesta. Toivon vilpittömästi Sysmälle ja sysmälaisille kaikkea hyvää tuleville vuosille, johtaa kuntaa jatkossa sitten allekirjoittanut tai joku muu päättäjien valitsema kunnanjohtaja.

Lasse Peltonen
vt. kunnanjohtaja

SYSMÄSSÄ ELOKUVAKULTTUURIA KAIKILLE!

Sysmän oma pieni elokuvateatteri on viime vuosina pöllöttänyt pölyjä nurkistaan. Uusiksi on laitettu niin vastuuhenkilöt, maksutavat kuin osa laitteistoakin, jotta palvelumme vastaisi tämän päivän katsojien tarpeita. Vastahan lippukassallemme viimein ilmestyi korttimaksupäät, ja nyt jo elokuvalipun voi maksaa myös Edenredin, Epassin tai Smartumin mobiilimaksutavoilla.

Uusien innokkaiden tekijöiden voimin Sysmässä on käynnistetty kaksi elokuvatahtumaa. Marraskuussa valtakunnallisella ehkäisevän työn viikolla on järjestetty Elokuvien ilta – tapahtuma, jonka tarkoituksena on tarjota hyvän mielen elokuvia vuoden pi-

meimpään aikaan. Järjestettävät näytökset ovat ainutlaatuisia tilaisuuksia nähdä kyseiset elokuvat Sysmän omalla valkokankaalla. Lisäksi viime elokuussa Sysmä liittyi Mäntyharjun ja Joutsan rinnalle Ilokuvafestivaalien järjestäjäksi. Mäntyharjulta alkunsa saaneet Ilokuvafestivaalit järjestetään elokuussa 2025 jo 10. kerran, ja pyöreiden vuosien johdosta on juhlahumua luvassa meillä Sysmässäkin.

Näin pie-

nessä pitäjässä oma elokuvateatteri on luksusta, ja toiveemme on, että jokaisella elokuvien ystävällä olisi mahdollisuus päästä nauttimaan. Kinossa on tehty toimenpiteitä saavutettavuuden parantamiseksi. Elokuvateatterissa saavutettavuus on enemmän kuin tilojen ja rakenteiden esteettömyyttä. Se tarkoittaa, että jokaisella olisi mahdollisuus saavuttaa tietoa elokuvateatterin toimin-

nasta, kuten ilmoitustauluilta, sosiaalisen median kanavista ja myös paikallislehdestä. Saavutettavuus tarkoittaa myös sitä, että elokuva on mahdollista kokea eri aistein. Esimerkiksi Sysmässä jokainen kotimainen elokuvanäytös pyritään esittämään tekstityksellä. Tekstityksistä hyötyvät niin kuulovammaiset, heikkokuuloiset kuin suomen kieltä opiskelevat henkilöt. Taloudellinen saavutet-

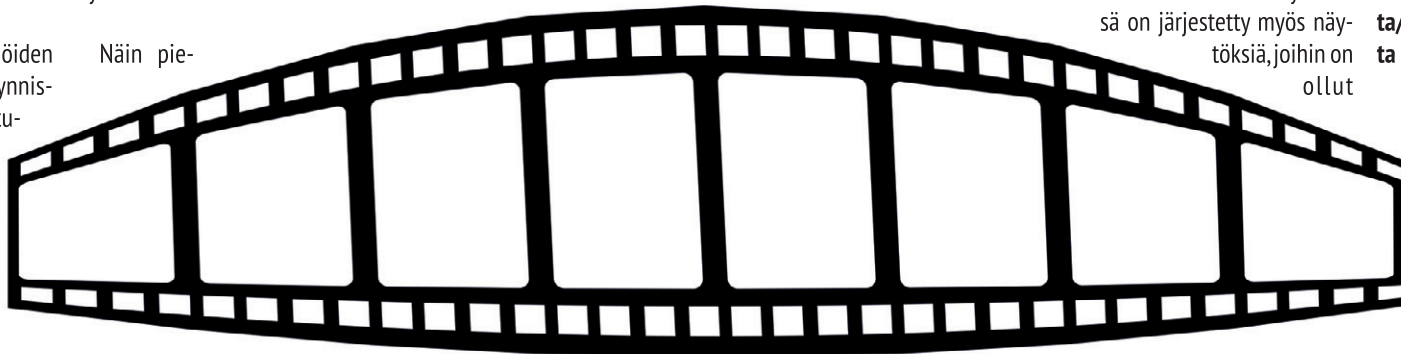
tavuus toteutuu, kun elokuvailippumme ovat hinnoiteltu kohtuullisiksi. Tämän edistämiseksi Sysmän kino lahjoitti lokakuussa 2024 Sysmän kirjastolle kaksi lainattavaa kinolippua – nyt kuka tahansa voi päästä Sysmän kinnon elokuvanäytöksiin aivan ilmaiseksi, ja ottaa elokuvaan kaverin mukaan.

Taloudellisen ja sosiaalisen saavutettavuuden tueksi Sysmässä on järjestetty myös näytöksiä, joihin on ollut

kaikilla vapaa pääsy. Näytöksiä on järjestetty nuorisotilailtojen ohjelmanumeroina, koululaisien loma-aikoina, Elokuvien ilta – tapahtuman avausnäytöksenä ja esimerkiksi kesällä Ympäristöviikko huipentui Havumetsän lapset – dokumenttielokuvan maksuttomaan näytökseen.

Lisätietoja Sysmän kinnon toiminnasta löydät osoitteesta www.sysma.fi/kino, Facebookista/Sysmän Kino tai Instagramista @sysmankino

P.S. Teemu Nikin ohjaama 100 litraa sahtia -komediaelokuva saa kotimaisen ensi-iltansa 28. maaliskuuta 2025. Odotamme innolla kansainvälistä kiinnostusta ja palkintoja saaneen elokuvan näytöksiä myös Sysmän Kinossa!

UUDET TYÖNTEKIJÄT

Hei! Olen **Janita Kemppainen** ja aloitin työt Sysmän Yhteiskoulussa 1.8.24. Toimenkuvaani kuuluu **opinto-ohjaus yläkoulussa ja lukiossa** sekä lukion **opiskelijakunnan ohjaajana** toimimista, luokilaisten tuutorien koordinoijana toimimista ja kansainvälisten opiskelijoiden yhteyshenkilönä toimimista. Lisäksi toimin alkuksystä veo:na varhaiskasvatuksen puolella.

Koen, että opinto-ohjaajan työ on hyvin merkityksellistä työtä. Olen nuorten parissa toiminut sekä Lahdessa että Sysmässä ja koen, että nuoret ovat fiksuja, mutta myös apua ja hyväksyntää kaipaavia. Moni nuori tarvitsee tukea minäpystyvyyden ja itsetunnon vahvistamisessa sekä motivaation kartuttamisessa, ja mielelläni autan. On hienoa olla mukana auttamassa nuoren tulevaisuuskuvien vahvistamisessa ja vahvuuksien löytämisessä itsessään. Harmillisen monella nuorella on ”hällä väliä” –asenne ja heikkoa itsetuntoa pönkitetään väärin keinoin, kuten välinpitämättömyydellä tai muiden kiusaamisella. Koen, että kouluilla ja perheillä ympäri Suomen on tärkeä tehtävä näiden asioiden parissa.

Vapaa-aikani vietän perheeni parissa Lahdessa ja sitä rytmittävät pitkälti lasten harrastukset. Ruuhkavuosia elämme ja väleihin pyrin mahdollittamaan myös maadoitushetkiä, kuten avantouintia tai juoksulenkkejä.

mistä ja vastaanottamista eri kirjastojen välillä. Asiakaskunta on kirjastossa kaiken ikäistä ja pyrimme järjestämään toimivat ja innostavat kirjastopalvelut niin lapsiperheille, koululaisille, aikuisille kuin vanhemmallekin väestölle. Lukemaan innostaminen ja lukemisharrastuksen tukeminen on mielestäni tärkeää, ja näen kirjastotyön kutsumusammattina. Kirjasto on muun hyvän lisäksi matalan kynnyksen kohtaamispaikka.

Hei, olen **Miikka Vuori, kirjastonhoitaja**. Aloitin kirjastonhoitajana Sysmän kunnankirjastossa viime heinäkuussa. Aikaisemmin työskentelin Tampereella ammattiopisto Tredun kirjastossa informaattikkona. Syy työpaikan ja paikkakunnan vaihtoon oli hiljalleen siinnyt toive siirtyä oppilaitosmaailmasta yleisen kirjaston puolelle palvelemaan laajempaa asiakaskuntaa – sekä myös haave muuttaa kaupungista maaseudulle.

Työhöni kuuluu monipuolisesti kirjaston ylläpito ja kehittäminen, kokoelmatyö, asiakaspalvelu ja kaikki kirjaston toiminta, kuten tapahtumien järjestäminen yhteistyössä kollegojeni kanssa. Myös tietotekniikassa opastaminen on arkipäivää. Lisäksi teemme tiivistä yhteistyötä koko kirjastokimpan eli Lastu-kirjastojen kesken, mikä tarkoittaa muun muassa päivittäistä asiakkaiden tekemien kirjavarauksen lähettä-

Olen **Joonas Lehikoinen**, ja aloitin syyskuussa työskenteleminen Sysmän kunnassa **digilomitus-hankkeen** **hanketyöntekijänä** ja **ICT-tukihenkilönä**. Digilomitus-hankkeen tavoitteena on tunnistaa ja kehittää uusia digitaalisia ratkaisuja tukemaan lomituspalveluiden prosesseja sekä luoda uusia käytäntöjä, jotka parantavat toiminnan tehokkuutta. Tutustuminen lomituspalveluihin sekä maatalouslomittajien ja yrittäjien arkeen on ollut perusteellinen ja syvä sukellus täysin uuteen maailmaan.

Aiemmissa työtehtävissäni olen osallistunut monenlaisiin projekteihin, jotka ovat liittyneet esimerkiksi sisä- ja kaupunkiviljelyyn, sote-alan kehitykseen, kauppan ja tapahtuma-alan kehittämiseen sekä viherinfraan. Näissä projekteissa olen ollut mukana ohjelmoimassa ja toteuttamassa pilotteja ja kokeiluja, jotka ovat edistäneet alan innovaatioita ja käytäntöjä.

Vapaa-ajallani nautin monipuolisesta tekemisestä perheeni kanssa – erityisesti lenkkeilystä koirien kanssa ja ruoanlaitosta. Tykkään myös kehittää ja ohjelmoida erilaisia tietokonesovelluksia ja automaattioratkaisuja.

Olen **Saara Viljanen**, Sysmän kunnan **teknisen toimen uusi toimistosihiteeri**. Koulutukseltani olen Tradenomi, ja aiemmin työskennellyt mm. Woikoski Feelingillä sekä Kouvolan Autokatsastuksella. Kuntasektorilta minulla ei aiempaa työkokemusta ole, mutta mukavasti on lähtenyt työt käyntiin Sysmän kunnassa. Täällä on hyvä ja kannustava työilmapiiri. Työnkuvani on varsin laaja ja monipuolinen ja sitä kautta erittäin kiinnostava, kahta samanlaista päivää tässä ei taida vastaan tulla. Harrastuksiini kuuluu kouluratsastus, ja koiriakin on pari kappaletta kotosalla.

KAAVOITUS KUNNAN KEHITTÄMISEN VÄLINEENÄ

Sysmä on panostanut 2024 keskustan alueen kaavoittamiseen. Alueella on vireillä viisi asemakaavan muutosta. Kaavamuutokset luovat edellytyksiä kunnan palvelujen säilymiselle ja parantumiselle sekä uusien työpaikkojen syntymiselle erityisesti matkailuun.

Sysmässä rakentamisen ja kaavoittamisen painopiste on ollut pitkään ranta-alueilla, erityisesti Päijänteen ranta-alueet ovat paikoin tiiviisti rakennettuja. Kaikkien ranta-alueiden rakentamista ohjaa joko rantayleiskaava tai ranta-asemakaava.

Taajaman alueella on voimassa yhteensä noin 50 asemakaavaa tai asemakaavan muutosta. Vanhimmat asemakaavan osat ovat vuodelta 1961 ja uusin 2018. Lain mukaan asemakaavat saivat olla enintään 13 vuotta vanhoja. Taajaman yleiskaava valmistui 2020 ja on hyvä pohja asemakaavojen uudistamiselle.

vojen uudistamiselle.

Vuoden 2024 aikana on tulleet vireille Koulun alueen asemakaavan muutos. Alueelle sijoittuvat lähes kaikki kunnan julkiset palvelut vauvasta vaariin. Keskustan alueen asemakaava-alueelle sijoittuvat vastaavasti lähes kaikki kunnan kaupalliset palvelut. Meijerin alueelle sekä leirintäalueen laajennuksen alueelle suunnitellaan matkailupalveluja. Sysmän kunta osti kiinteistöjä Talasniemen alueelta ja sen asemakaavaa päivitetään vastaamaan tämän hetken tarpeita.

Lisäksi vuosien 2025-2027 aikana päivitetään koko Päijänteen alueen rantaosayleiskaava kunnan rantojen käytön strategian mukaisesti. Kaavaa tarkistetaan vastaamaan paremmin maanomistajien tarpeita sekä muuttuvaa lainsäädäntöä.

TYÖVOIMAPALVELUT SIIRTYVÄT KUNTIIN 2025

TE-toimistojen toiminta loppuu 31.12.2024 ja työllisyyden viranomaistyö siirtyy 1.1.2025 alkaen työllisyysalueille. Työllisyysalueet ovat yhden tai useamman kunnan muodostamia toimielimiä. Vuoden 2025 alusta Päijät-Hämeessä toimii kaksi työvoimaviranomaista: Päijät-Hämeen työvoimapalvelut ja Lahden työllisyyspalvelut. Sysmän kunta kuuluu Päijät-Hämeen työvoimaviraston piiriin, jota hallinnoi Hollolan kunta.

Päijät-Hämeen työllisyysalueen muut kunnat ovat Asikkala, Hartola, Hollola, Heinola, Iitti, Kärkölä, Orimattila ja Padasjoki. Työllisyysalueelle rakennetaan kolme aluetoimistoa, jotka sijaitsevat Heinolassa, Hollolassa ja Orimattilassa. Asiantuntijat tapaavat asiakkaita jokaisen kunnan alueella, joten palvelua saa jatkossa jokaisen omasta kotikunnasta.

Vaikka vastuu työllisyyden viranomaistyöstä on työllisyysalueella, kunnat järjestävät myös

omia työllistymistä edistäviä palveluja. Kunnilla on hyvät edellytykset luoda vaikuttavia palveluja, sillä niissä tunnetaan oman alueen toiminta ja elinkeinoelämän tarpeet tarkasti. Päijät-Hämeen työvoimavirasto ja Sysmän kunta toimivat ensi vuoden alusta yhteistyössä työllisyyden hoidon ja yrityspalveluiden kanssa. Sysmän kunta tiedottaa loppuvuoden 2024 aikana, miten palvelut ovat saatavilla Sysmän kunnanvirastolla 1.1.2025 alkaen.

PYSY PYSTYSSÄ, HANKI KENKIISI LIUKUESTEET!

Sysmän kunta tarjoaa yli 65-vuotiaille sysmäläisille mahdollisuuden hankkia kenkiin liukuesteen maksutta. Asiakas voi hankkia enintään 30 euroa maksavat liukuesteet Sysmän Apteekista, Kenkä Markkalasta tai Urheilu Valoselta esittämällä kassalla Kela-kortin. Mikäli haluaa hankkia kalliimmat liukuesteet tai vaikkapa nastakengät, saa niistä 30 euroa alennusta.

Viime talvena 170 yli 65 -vuotiaasta sysmäläistä käytti hyväkseen tätä tarjousta ja hankki liukuesteet. Kunnan rahaa tähän kului siis noin 5000 euroa. Sijoitus kannattaa, jos sillä vältetään yksikin vakava kaatuminen tai lonkkamurtuma. Laskennallisesti yhden lonkkamurtuman hoitokustannukset ovat noin 30 000

euroa sisältäen hoidon, leikkauksen, kuntoutuksen, lääkkeitä, apuvälineet ja mahdollisen kotihoito. Rahallisten kustannusten lisäksi tulevat kaikki inhimilliset kärsimykset kuten fyysinen kipu ja toimintakyvyn menetys ja sosiaalisen elämän kaventuminen.

Kannattaa siis käyttää tämä tarjous hyväksi ja ulkoilla turvallisesti myös lumiseen aikaan.

Lisätietoja:
hyvinvointikoordinaattori
Tuija Pessa,
puh. 044 713 4533,
tuija.pessa@sysma.fi

SYSMÄN LIIKUNTAPUISTON AKTIIVINEN SYKSY

Sysmän uusi liikuntapuisto valmistui lop- spukesästä ja avajaisia vietettiin syyskuun puolivälissä.

Koululaiset saapuivat paikalle juhlallisessa kulkueessa ja avajaisnauhan leikkasi Suomen toiseksi vahvin nainen Laura Koskenniemi. Juhlallisuuksien jälkeen paikalle saapunut runsaslukuinen yleisö pääsi seuraamaan lasten jalkapallo-ottelua ja haasteviestiä. Sysmän Sisu haastoi Yrittäjät, Vapaa-ajan asukkaat ja kunnan juoksukisaan. Nopein joukkue ratakierröksellä oli Sysmän Yrittäjät. Kaikki halukkaat pääsivät kokeilemaan pituushyppyä, kuulantyyntöä, pikajuoksua, katukorista, padelia, airtrackia, temppuvarjoa ja salibandyn laukaisutarkkuutta.

Liikuntapuistoa on odotettu ja toivottu Sysmään kauan. Nyt valmistuttuaan se on ollut kovassa käytössä ensimmäisestä päivästä alkaen. Samana päivänä, kun oli kentän lopputarkastus ja luovutus, olivat pesäpallolijat jo pelaamassa uudella kentällä. Koko syksyn on kentällä ollut vilkasta toimintaa. Koululaiset käyttävät kenttää välitunneilla ja liikuntatunneilla. Koulupäivän jälkeen ja viikonloppuisin alueella pelattiin

pesäpalloa, jalkapalloa, tennistä, katukorista, salibandya ja padelia sekä pidettiin yleisurheilukoulua. Lokakuussa pelattiin perinteinen Sysmä-Hartola pesäpallo-ottelu, joka tällä kertaa päättyi Hartolan voittoon. Mutta sysmälaisten harmia häviöstä lievittivät hartolalaisten kehu hienosta kentästä.

Liikuntapuisto ja sen harrastuspaikat ovat kaikkien vapaassa käytössä. Muutamat lenkkeilijät ja kävelijät ovat huomanneet, miten paljon mukavampi jalan alla on joustava alusta kuin kova asfaltti. Myös Kaislan asukkaat ovat tutustuneet liikuntapuistoon koululaisten avustamina. Juoksuradalla pyörätuolia on kevyt työntää ja rollaatorikin kulkee siinä mukavasti.

Tämän lehden ilmestyessä ovat kesän liikunta-aktiviteetit jo ohi. Elämme vuoden pimeintä aikaa ja pitkä talvi on edessä. Liikuntapuisto tarjoaa myös talviliikuntamahdollisuuksia. Tekojälle pääsee luistelemaan ja pelaamaan tänäkin talvena ja pieni luonnonjääkenttä jäädytetään mahdollisuuksien mukaan luistelijoien käyttöön.

Hyvinvointipäällikkö Tuija Pessa

ton toteuttama Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto.

Koulutuksen tavoitteena oli myös vahvistaa yhteistyötä verkottamalla toimijoita yli kunta- ja maakuntarajojen. Pienten kuntien akatemia tukee yhteistyötä myös koulutuksen jälkeen erilaisten tilaisuuksien ja työpajojen avulla.

Luonto on hankekuntien yksi tärkeimmistä elinvoimatekijöistä tarjoten lukemattomia mahdollisuuksia niin matkailun, terveyden edistämisen, työllistämisen kuin yrittäjyydenkin näkökulmasta.

Yhteystiedot:

Anne Lahikainen-Aho,
projektipäällikkö
Pienten kuntien akatemia -hanke,
+358 447134595,
anne.lahikainen-aho@sysma.fi,

Minna Kekkonen,
viestintäkoordinaattori
Pienten kuntien akatemia -hanke,
+ 358 447134598,
minna.kekkonen@sysma.fi

Pienten kuntien akatemia -hanke,
hallinnoija Sysmän kunta
www.nelinvoimaa.fi

HYVINVOINTIA JA ELINVOIMAA LÄHILUONNOSTA

Pienten kuntien akatemia yhteistyössä Suomen Urheiluopiston kanssa toteutti syksyn aikana luontolähtöisten ohjelmalveluiden tutkinto-osakoulutuksen paikallisesti. Koulutuksen avulla kehitettiin osaamista luonnossa toteutettavien ohjelma-, matkailu-, hyvinvointi- ja liikuntapalveluiden toteutukseen.

Koulutuksessa oli 12 opiskelijaa Nelinvuonon-alueella (Hartola, Joutsa, Pertunmaa, Sysmä), jo toimivia yrittäjiä, sivutoimista yrittäjyyttä suunnittelevia ja täydennyskoulutuksessa olevia eri alojen ammattilaisia.

Monimuoto-opinnot koostuivat verkossa tehtävistä etäopin-

noista ja lähijaksista Vierumäellä ja Nelinvuonon alueella. Käytännön ohjaustilanteita harjoiteltiin jalkautumalla Sysmän Ohrasaareen ja Päijätsaloon, Leivonmäen kansallispuistoon ja Hartolan Kuninkaanpolulle. Tutkinnonosakoulutuksen (30 osp) jälkeen oli mahdollisuus siirtyä suorittamaan koko Urheiluopis-

JÄTEHUOLLON TERVEISET

Joulu lähestyy ja kierrätykseen päätyy normaalia enemmän erilaisia jätelajeita. Lahjanarut ja -paperit tulee lajitella kiinteistön sekajäteastiaan. Lajitteluasemalla otetaan vastaan sähkölaitteet veloitusetta, myös paristot ja pienakut voi palauttaa kauppojen lisäksi lajitteluasemalle. Tiesithän, että navat tulee teipata tulipaloriskin vuoksi. Itse teippaan paristojen navat saman tien, kun poistan ne käytöstä, näin estän mahdollisen oikosulun. Kinkunpaistorasva ei kuulu viemäriin, sillä se voi aiheuttaa tukoksia viemäriässä jäähtyessään. Jähmetyneen rasvan voit joko kompostoida omaan kompostiin, laittaa biojäteastiaan tai näiden puuttuessa sekajäteastiaan. Joulukuuset voi tuoda joulun jälkeen virastotalon taakse tuodulle vaihtolavalle Pusukujalle.

Jätehuollon laskut ja asiakaspalvelun ruuhkautuminen on aiheuttanut paljon puhetta. Pahoittelemme palvelun ruuhkautumista. Lähetimme tuhansille asiakkaillemme samaan aikaan vuoden 2024 jätehuollon laskut, ja tämä aiheutti suuren yhteydenottomäärän samanaikaisesti. Teemme kovasti töitä yhteydenottojen käsittelyssä ja toivomme asiakkailtamme kärsivällisyyttä asian käsittelyn suhteen.

Sysmän kunta haluaa kehittää toimintaansa jätehuollon osalta. Sysmän kunnan verkkosivujen päivitys jätehuollon osalta on työn alla, ja pyrimme saamaan sivuille mahdollisimman paljon informaatiota, jotta asiakkaamme löytäisivät sieltä vastauksen kysymyksiinsä myös jätehuollon

neuvonnan puhelinpäivystyksen ulkopuolella. Olemme saamassa käyttöön kaivatun sähköisen asiointipalvelun sekä kustannustehokkaamman palvelun sekajätetyhjennysten reittisuunnitteluun. Näistä tiedotamme lisää heti, kun saamme nämä otettua käyttöömme.

Sysmän kunta aloittaa vuonna 2025 jätehuollon ulkopuolelle jääneiden kiinteistöjen kartoituksen. Tulemme lähestymään näiden kiinteistöjen omistajia jä-

tehuollon järjestämisestä kiinteistöillä. Mikäli ette ole saaneet yhtään laskua Sysmän kunnan jätehuollosta, olisi hyvä olla yhteydessä Sysmän kunnan jätehuoltoon. Myös käyttöömme tulevassa sähköisessä asiointipalvelussa voi liittyä jätehuollon asiakkaaksi.

Sysmän kunnan alueella kerätään ainoastaan sekajäte alle viiden asunnon kiinteistöiltä. Taajama-alueella kiinteistön haltija tilaa sekajäteastian tyhjennyksen suoraan valitsemaltaan kuljetusyritykseltä. Haja-asutusalueella kiinteistön haltija sopii sekajäteastian tyhjennyksestä Sysmän kunnan jätehuollon kanssa. Kompostimalla saa sekajätteen tyhjennyksille pidennetyn tyhjennysvälin. Mikäli kiinteistöllä kompostoidaan ja siitä on tehty ilmoitus Sysmän kunnalle, on

psin mahdollinen tyhjennysväli 16 viikkoa. Jos taas kiinteistöllä ei kompostoida eikä ilmoitusta ole tehty, on psin mahdollinen sekajätteen tyhjennys kaksi viikkoa. Pakkausmateriaalien ja biojätteen kiinteistökohtainen keräys on Sysmän kunnan alueella enintään viiden asunnon kiinteistöillä. Kiinteistökohtaisen sekajätteen keräyksen piiriin voivat halutessaan liittyä kaikki, joiden kiinteistöille pääsee kuorma-auton kokoisella jäteautolla. Jäteautolla tulee olla kääntöpaikka, tai astia tulee sijoittaa läpiajettavan tien läheisyyteen. Kesäasukkaiden kiinteistökohtaisen sopimuksen voi laittaa talveksi katkolle, kun kiinteistö ei ole käytössä. Kiinteistöjen numerointi auttaa jäteauton kuljettajaamme löytämään perille. Pääteiltä saattaa erkaantua useampi pienempi tie

ja kuljettajan on haastavaa löytää perille, mikäli tienhaarasta ei löydy talon numeroa.

Sysmän kunnan jätehuollon virallinen tiedotuskanava on verkkosivumme sysma.fi/jatehuolto. Sieltä löytyy muun muassa lajitteluaseman aukioloajat sekä poikkeukset aukioloissa. Lajitteluasemaa on pyörittänyt vuoden 2024 alusta alkaen Sysmän kunta, joten siksi aukioloajat tulisi tarkistaa kunnan omilta verkkosivuilta. Kannattaa laittaa myös Sysmän kunnan sosiaalisen median tilit seurantaan, niissä tiedotetaan kunnan ajankohtaisista asioista.

Jouluisin terveisin,

Heidi Ilmonen,
jätehuoltoneuvoja

SALPAUSSELKÄ GEOPARK -KUMPPANIT

Salpausselkä Geoparkin yhteistyökumppaneina toimii niin matkailuyrityksiä kuin paikallisoppaita ja pientuottajiaakin. Geopark-kumppanit ovat sitoutuneet kestävän matkailun periaatteisiin sekä edistämään toiminnassaan kestävää kehitystä.

Uusin kumppani Sysmässä on Virtaan kartano. Tainionvirran maisemissa, Päijänteen tuntumassa sijaitseva Virtaan kartano on liittynyt Salpausselkä Geopark -kumppaniksi elokuun aikana. Perinteinen maa- ja metsätila toimii isäntäperheen yksityiskotina sekä matkailutilana tarjoten mökkimajoitusta. Muita sysmäisiä Salpausselkä Geopark -kumppaneita ovat Kammiovuoren hunaja, Matkailu- ja retkipalvelu Raija Hänninen ja Tervalepikon Torpat. Kiinnostaako Salpausselkä Geopark -kumppanuus? Tervetulleita ovat niin alueella toimivat matkailuyritykset ja paikalliset paat kuin esimerkiksi erilaisten paikallisten tuotteiden tuottajat kuten leipomot, panimot, myllyt, maatilat tai matkamuistoja valmistavat yritykset.

Lisätiedot elinvoimakoordinaattori
Tarja Kirmula puh. 044 713 4511

LIKKUVALLE KIVELLE KÄVELYSILTA JA INFOTAULU

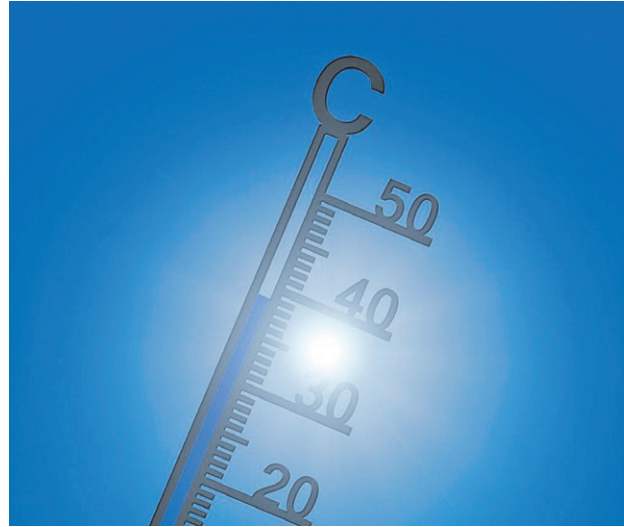
Sysmän Onkiniemellä sijaitseva Liikkuva kivi sai uuden kävelysillan sekä infotaulun syyskuun alussa. Onkiniemen aktiiviset kyläläiset suunnittelivat ja toteuttivat sillan rakentamisen rauhoitetulle muinaismuistomerkillä. Kunta yhteistyössä Salpausselkä Geoparkin kanssa suunnitteli kohteelle infotaulun. Infotaulu tuo esille kohteen omaleimaista historiaa, veden ja jääkauden muovaamaa maisemaa sekä kiveen liitettyjä uskomuksia jättiläisestä. Liikkuva kivi on yksi Unesco Salpausselkä Geoparkin käyntikohteista Kammiovuoren sekä Päijätsalon lisäksi. Tulevaisuudessa on tarkoitus kehittää myös Ohrasaaren aluetta ja tuoda sitä paremmin esille luontokohteena sekä esteettömänä retkeilyalueena.

SYSMÄN ILMASTOSUUNNITELMA VALMISTUU LOPPUVUODESTA

Tiesitkö jo, että Sysmään on valmisteilla ilmastosuunnitelma, joka tulee ohjaamaan kunnan kestävyystyötä tulevina vuosina? Ilmastosuunnitelman tekeminen on aloitettu viime syksynä ja se toteutetaan yhteistyössä kuuden muun Päijät-Hämeen kunnan – Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan ja Padasjoen – kanssa. Maakuntaliiton koordinoimaan ilmastosuunnitelmien laadintaan on saatu ympäristöministeriön avustus.

Ilmastosuunnitelman valmistelussa on kuultu kunnan henkilöstöä, kuntapäättäjiä sekä asukkaita ja vapaa-ajan asukkaita. Toimenpiteitä etsittiin keväällä muun muassa viranhaltijoille suunnatussa työpajassa sekä kunnanhallituksen kokouksessa.

Ilmastosuunnitelma on koottu Ilmastovahti -verkkoalustalle ja toimenpiteissä on pyritty huomioimaan kattavasti valmisteluun osallistuneiden henkilöiden ajatuksia. Kunnan päättäjillä sekä muilla sidosryhmiin kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus kommentoida suunnitelman toimenpiteitä syyskuun aikana. Sysmän ilmastosuunnitelman on määrä valmistua syksyn aikana ja kunnanvaltuusto saa sen hyväksyttäväkseen joulukuun kokouksessa.

Teemme
**ilmasto-
työtä**

ILMASTOKUMPPANUUS

Sysmään saatiin lokakuussa kolme uutta ilmastokumppania ja muutama sitoumus on vielä allekirjoittamatta. Eli vuonna 2024 Sysmään saadaan viisi uutta kumppania ja kumppaneita onkin yhteensä jo 11 kpl. Tervetuloa uudet kumppanit Palwa-set Oy, Liikolan Likka ja Virtaan

kartano! Allekirjoitusta odottavat vielä H-Motorsin ja Sysmän Fysioterapian sitoumukset.

Ilmastokumppanuus tarjoaa organisaatioille helpon tavan aloittaa ilmastotyö, on kyseessä sitten yhden henkilön yritys tai isompi liiketoiminta. Ilmastokumppanuus tarjoaa tukea

yrityksen ilmastotyölle, verkostoitumista ja näkyvyyttä, se soveltuu erilaisille organisaatioille ja on maksuton ja vapaaehtoinen. Lisäksi kumppani saa ilmastotyöstä kertovan tunnuksen käyttöönsä. Ilmastokumppanuus on avointa kaikille yrityksille ja yhteisöille, ja

kumppaniksi pääsee ottamalla yhteyttä Sysmän ympäristön-suojeluun.

Jos olet pohtinut, missä ja missä yrityksesi ilmasto- ja ympäristöasiat ovat tai miten niihin saisi ryhtiä, olethan matalalla kynnyksellä yhteydessä ympäristö@sysma.fi.

TERVEISIÄ SYSMÄN VARHAISKASVATUKSESTA

Sysmälaiset ovat varmaankin päiväsaikaan nähneet pieniä keltaliivisiä lapsia kulkemassa liikenteessä, puistossa ja metsässä, välillä ryhmä on saattanut kyykkiä jossakin keskittyneen näköisenä. No, mistäpä on kyse?

Sysmän päiväkotiki Syke pääsi keväällä 2023 neljänneksi Salpausselän Geopark- päiväkotitatuksen saaneista päiväkodeista. Salpausselän Geopark -varhaiskasvatusohjelma on maksuton kestävä kehityksen ohjelma. Tavoitteena on lisätä lasten lähiympäristön tuntemista, luonnon hyvinvointivaikutuksia, vahvistaa paikallidentiteettiä ja luontosuhdetta sekä edistää kestävä elämäntapaa. Lapset pääsevät Geoparkin tiimoilta maskottiensa kanssa retkille kerran viikossa. Retkillä mm. tutustutaan luonnosta löytyviin väriin, tutkitaan eläinten jälkiä ja bongataan vuodenaikojen muutoksia. Tutkitusti ihmiset keskittyvät paremmin luonnossa, joten olemme halunneet laajentaa oppimisympäristöä luontoon. Geopark-ohjelmaa toteuttavat päiväkodit valitsevat vuosittain yhden YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 teeman erityiseksi tavoitteeksi. Jokainen ryhmä toteuttaa teemaa omalla tavallaan ryhmän ikätaso huomioiden.

Teemana edellisellä- ja tällä toimintakaudella on ollut maanpäällinen elämä, jota on toteutettu tutkimalla maanpäällistä elämää omassa lähiluonnossa tutustumalla muun muassa kasveihin ja eläimiin lasten ikätaso huomioiden. Toteutus on tapahtunut leikkien, retkien ja tutkien. Keväällä ja kesällä kasvatettiin kukkia ja kasviksia päiväkodin kasvilaatikoissa. Kesällä oli paljon ahkeria kasvien kastelijoita ja satoakin päästiin maistelevaan.

Talvisin terveisin,

Sysmän varhaiskasvatuksen väki

Tästä pääset seuraamaan päiväkotiki Sykkeen

LAPSIRYHMIEN GEOPARK-TOUHUJA

Skannaa!

**Salpausselkä
Geopark**
EDUCATION